C/2024/6018

23.10.2024.

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora

Pružatelji skrbi

(samoinicijativno mišljenje)

(C/2024/6018)

Izvjestitelj: **Pietro Vittorio BARBIERI**

Savjetnik/ica:	Carlo GIACOBINI (za izvjestitelja)
Odluka Plenarne skupštine:	24.1.2023.
Pravna osnova:	pravilo 52. stavak 2. Poslovnika
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za zapošljavanje, socijalna pitanja i građanstvo
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	25.6.2024.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	10.7.2024.
Plenarno zasjedanje br.:	589
Rezultat glasanja (za/protiv/suzdržani):	186/1/3

1. Zaključci i preporuke

1.1. Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO):

1.2. napominje ([1]) da europska strategija za skrb ne sadrži mjere kojima bi se u dovoljnoj mjeri podržali neformalni pružatelji skrbi i napominje da se Direktiva (EU) 2019/1158 ([2]), u skladu sa svojom pravnom osnovom, primjenjuje samo na osobe koje su u radnom odnosu; poziva Komisiju da pitanje pružatelja neformalne skrbi stavi na vrh političkog dnevnog reda i uspostavi platformu za razmjenu najboljih praksi kako bi državama članicama pružila podršku u provedbi funkcionalnih rješenja za uklanjanje nedostataka s kojima se susreću pružatelji neformalne skrbi; poziva države članice da provedu preporuke iz Preporuke Vijeća o pristupu cjenovno pristupačnoj i visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi poduzimanjem odgovarajućih koraka za donošenje politika i mjera namijenjenih podupiranju položaja neformalnih pružatelja skrbi;

1.3. napominje da na životne uvjete neformalnih pružatelja skrbi često negativno utječe psihička i fizička preopterećenost, marginalizacija i izoliranost te stoga poziva države članice da svojim politikama osiguraju poticaje za širok raspon visokokvalitetnih usluga dugotrajne skrbi u zajednici;

1.4. napominje da je neformalna skrb u obitelji često rezultat prisilnog izbora nametnutog nedostatkom odgovarajućih usluga i podrške te stoga poziva na to da se odgovarajućim politikama, zaštitnim i drugim mjerama i uslugama osigura samostalno donošenje odluka i stvarni izbor;

([1]) Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o temi „Uloga članova obitelji koji brinu o osobama s invaliditetom i starijim osobama: strelovito širenje te pojave tijekom pandemije” (SL C 75, 28.2.2023., str. 75.).

([2]) Direktiva (EU) 2019/1158 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2010/18/EU (SL L 188, 12.7.2019., str. 79.).

1.5. smatra da su neformalni pružatelji (pogotovo dugoročne) skrbi izloženi posebno visokom riziku od izgaranja na poslu i psihičkog i fizičkog preopterećenja te stoga naglašava da države članice hitno moraju uvesti politike kojima se garantira široka dostupnost usluga privremene skrbi i rješenja za praćenje i zaštitu pružatelja neformalne skrbi (preventivna medicina i privremena skrb);

1.6. napominje da i u neformalnoj skrbi u obitelji postoji znatna rodna neravnopravnost te stoga poziva na ublažavanje te nejednakosti ([3]), među ostalim jačom i širom provedbom smjernica iz Direktive (EU) 2019/1158 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. i europske strategije za skrb;

1.7. naglašava da neformalna skrb u obitelji uzrokuje materijalno i nematerijalno osiromašenje uključenih osoba i njihovih obitelji i poziva na to da se u politikama država članica predvide mjere za ograničavanje i sprečavanje tih učinaka, među ostalim razmatranjem uvođenja odgovarajućih financijskih potpora;

1.8. poziva države članice da obrate veću pozornost na poduzimanje mjera za podizanje svijesti, poticanje i olakšavanje upotrebe dostupnih usluga dugotrajne skrbi i pružanje potpore osobama kojima je takva skrb potrebna, njihovim obiteljima, radnicima na poslovima dugotrajne skrbi i neformalnim pružateljima skrbi, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini, kako je predviđeno u Preporuci 2022/C 476/01 ([4]);

1.9. smatra da je od ključne važnosti da neformalni pružatelji skrbi zadrže svoje uobičajeno zaposlenje i plaću te stoga poziva na daljnje jačanje i proširenje fleksibilnih oblika rada predviđenih Direktivom (EU) 2019/1158;

1.10. napominje da, nakon što prestanu obavljati tu aktivnost, neformalni pružatelji skrbi u obitelji često ne mogu naći novi posao ili se vratiti na prethodno radno mjesto te stoga poziva države članice da u svoje politike rada uvedu poticaje, jamstva i rješenja kojima će osigurati da se ti građani i građanke mogu vratiti plaćenom radu i iskoristiti stečeno iskustvo;

1.11. smatra da je dostupnost kvalitativnih i kvantitativnih podataka o stvarnim životnim uvjetima neformalnih pružatelja skrbi od velike važnosti za praćenje učinka pravila i propisa; u tom smislu poziva na daljnje osmišljavanje strategija za istraživanje, pogotovo u suradnji s Eurofoundom i uz sudjelovanje dionika;

1.12. poziva na to da se u obilježavanje Međunarodnog dana skrbi uključe i pružatelji skrbi u obitelji kako bi bili priznati u europskom sustavu skrbi.

2. **Opće napomene**

2.1. EGSO je u svojem prethodnom mišljenju ([5]) iznio osnovne informacije o predmetnom pitanju i dopunio ih istraživanjima i analizama koje se odnose na neformalnu skrb.

2.2. Odbor za socijalnu zaštitu i Europska komisija (GU EMPL) objavili su *2021 Long-Term Care Report – Trends, challenges and opportunities in an ageing society* (Izvješće o dugotrajnoj skrbi za 2021. – Trendovi, izazovi i prilike u društvu koje stari), u kojem se temeljitije opisuje to pitanje kao cjelina i koje sadrži brojne elemente korisne za opisivanje učinka neformalne skrbi.

2.3. Konkretno, u Izvješću se opisuju negativne posljedice na osobni dohodak i mirovine osoba koje neformalno skrbe za starije članove obitelji ili članove obitelji s invaliditetom kojima je potrebna intenzivna njega, što dovodi do osiromašenja.

([3]) Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o temi „Strategija za rodnu ravnopravnost” (SL C 364, 28.10.2020., str. 77.).
([4]) Preporuka Vijeća od 8. prosinca 2022. o pristupu cjenovno pristupačnoj i visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi (SL C 476, 15.12.2022., str. 1.).
([5]) Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o temi „Uloga članova obitelji koji brinu o osobama s invaliditetom i starijim osobama: strelovito širenje te pojave tijekom pandemije” (SL C 75, 28.2.2023., str. 75.).

2.4. Direktivom (EU) 2019/1158 o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi povećana su prava pružatelja skrbi uvođenjem fleksibilnih dopusta i olakšica povezanih s radom kako bi im se omogućilo da skrbe za članove obitelji kojima je to potrebno, predviđene su mjere za ostvarenje ravnoteže između obiteljskog i poslovnog života, promiče se rodna ravnopravnost na radnom mjestu i potiče ravnopravnija raspodjela obiteljskih obaveza između muškaraca i žena. Uvedene su i dodatne zaštitne mjere protiv diskriminacije roditelja i pružatelja skrbi na radnom mjestu jer se prema njima više ne smije postupati nepovoljno zbog obiteljskih prilika ili potrebe za skrbi.

2.5. Direktiva (EU) 2019/1158, koja je službeno prenesena u gotovo svim državama članicama EU-a, ne bavi se statusom neformalnih pružatelja skrbi koji ne obavljaju neki drugi posao ili su se odrekli zaposlenja radi obavljanja i ispunjavanja svojih zadaća i funkcija neformalne skrbi.

2.6. U europskoj strategiji za skrb ([6]) utvrđeni su ključni ciljevi za poboljšanje skrbi, koji uključuju pristupačnost, kvalitetu, održivost, inovacije i socijalnu uključenost, a predviđene su mjere i koraci za njihovo ostvarivanje, među ostalim promicanje najboljih praksi, financijska potpora za programe pomoći, tehnološke inovacije u području skrbi i suradnja među državama članicama.

2.7. U okviru strategije se države članice pozivaju da „osmisle mjere potpore za neformalne pružatelje skrbi, npr. savjetovanje, psihološku potporu, privremenu skrb i/ili odgovarajuću financijsku potporu, čime se ne odvraća od sudjelovanja na tržištu rada, zajedno s politikama za formalizaciju neformalne skrbi". Preporuka Vijeća od 8. prosinca 2022. ([7]) govori o pristupu cjenovno pristupačnoj i visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi. „Ova se Preporuka odnosi na sve osobe kojima je potrebna dugotrajna skrb te na sve formalne i neformalne pružatelje skrbi. Primjenjuje se na dugotrajnu skrb koja se pruža u svim oblicima pružanja skrbi.".

2.8. U Preporuci „‚neformalna skrb' znači dugotrajna skrb koju pruža neformalni pružatelj skrbi, odnosno određena osoba u društvenom okruženju osobe kojoj je potrebna skrb, uključujući partnera, dijete, roditelja ili drugu osobu, a koja nije zaposlena kao profesionalni radnik na poslovima dugotrajne skrbi".

2.9. *Preporuka 2022/C 476/01:*

2.9.1. u točki 9. „preporučuje se da države članice uspostave jasne postupke za utvrđivanje neformalnih pružatelja skrbi i pruže im potporu u njihovim aktivnostima pružanja skrbi:

a) olakšavanjem njihove suradnje s radnicima na poslovima dugotrajne skrbi;

b) pružanjem potpore u pristupu potrebnom osposobljavanju, među ostalim o zdravlju i sigurnosti na radu, savjetovanju, zdravstvenoj skrbi, psihološkoj potpori i privremenoj skrbi, kao i pružanjem potpore u postizanju ravnoteže između posla i obveza skrbi;

c) pružanjem pristupa socijalnoj zaštiti i/ili odgovarajućoj financijskoj potpori, istodobno osiguravajući da takve mjere potpore ne odvraćaju od sudjelovanja na tržištu rada";

2.9.2. u točki 10. podtočki g. predviđeno je poduzimanje „mjera za podizanje svijesti, poticanje i olakšavanje upotrebe dostupnih usluga dugotrajne skrbi i pružanje potpore osobama kojima je takva skrb potrebna, njihovim obiteljima, radnicima na poslovima dugotrajne skrbi i neformalnim pružateljima skrbi, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini".

2.10. *Rezolucija Europskog parlamenta od 5. srpnja 2022. „Prema zajedničkom europskom djelovanju u području skrbi"* ([8]):

2.10.1. u točki 72. poziva se Komisija „da Parlamentu i Vijeću predstavi europski program za pružatelje skrbi i u okviru njega europski program za neformalne pružatelje skrbi s paketom mjera na razini EU-a o neformalnoj skrbi, a u slučajevima za koje postoji nadležnost na nacionalnoj razini, poziva države članice da podrže tu europsku strategiju ambicioznim i koordiniranim mjerama i nacionalnim programima kako bi se utvrdile, prepoznale i priznale različite vrste neformalne skrbi koja se pruža u Europi, te da identificiraju različite potrebe različitih skupina pružatelja skrbi, uključujući mlade pružatelje skrbi ili mobilne pružatelje skrbi kako bi se olakšalo prijavljivanje zapošljavanja i zajamčilo osiguranje i socijalna zaštita, neovisno o njihovu različitom boravištu ili administracijskim situacijama i statusu";

([6]) COM(2022) 440 final.

([7]) Preporuka Vijeća od 8. prosinca 2022. o pristupu cjenovno pristupačnoj i visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi (SL C 476, 15.12.2022., str. 1.) (u daljnjem tekstu „Preporuka").

([8]) Rezolucija Europskog parlamenta od 5. srpnja 2022. Prema zajedničkom europskom djelovanju u području skrbi (SL C 47, 7.2.2023., str. 30.).

2.10.2. u točki 73. pozivaju se „države članice da razmotre formalizaciju neformalne skrbi i različitih načina pružanja financijske potpore na temelju svojih specifičnih potreba i okolnosti, kako bi pružateljima skrbi zajamčile dobre standarde prava, financijske potpore i socijalne zaštite”.

3. **Kontekst mišljenja, uključujući predmetni zakonodavni prijedlog**

3.1. U Komunikaciji Komisije o europskoj strategiji za skrb ističe se ([9]) da bi ulaganje u sektor formalne skrbi pomoglo da neformalna skrb postane izbor, a ne nužnost. Briga za najbliže ima veliku društvenu i gospodarsku vrijednost. Nadalje se navodi da bi osobe koje imaju obveze skrbi o drugima trebale moći birati u kojoj mjeri žele kombinirati skrb s plaćenim radom Stoga trebaju imati pristup uslugama koje im omogućuju usklađivanje obveza skrbi s poslovnim životom i primati potporu i pomoć (prevencija, zdravstveni pregledi) u skladu s vlastitim životnim odlukama.

3.2. U uvodnoj izjavi D. Rezolucije Europskog parlamenta od 5. srpnja 2022. stoji „da 80 % ukupne dugotrajne skrbi u Europi osiguravaju neformalni pružatelji skrbi, velikom većinom žene, koje ne rade u pravednim radnim uvjetima, u većini slučajeva neplaćene i/ili bez odgovarajuće potpore, zbog čega taj sektor snažno karakterizira njegov rodni aspekt; budući da je pružanje neformalne skrbi povezano s nedostatkom prava, kao što su pravo na bolovanje i godišnji odmor, kao i rodiljni, očinski i roditeljski dopust, smanjenjem stopa zaposlenosti, povećanjem stopa siromaštva i socijalne isključenosti, pogoršanjem mentalnog zdravlja i povećanim osjećajem socijalne izolacije i usamljenosti, što negativno utječe na njihovo fizičko i mentalno zdravlje, dobrobit i socijalnu uključenost; budući da je procijenjeno da doprinos žena u neplaćenim poslovima skrbi donosi dodatnih 11 bilijuna USD globalnom gospodarstvu svake godine, što iznosi 9 % globalnog BDP-a”.

3.3. U uvodnoj izjavi 11. Preporuke 2022/C 476/01 podsjeća se da se vrijednost „sati dugotrajne skrbi koju su pružili neformalni pružatelji skrbi [...] procjenjuje na oko 2,5 % BDP-a Unije”. U uvodnoj izjavi 12. zaključuje se da „oslanjanje u velikoj mjeri na neformalnu skrb neće biti održivo, a očekuje se da će se potreba za formalnom skrbi i pritisak na javne proračune povećati”.

3.4. U uvodnoj izjavi 20. potvrđuje se da je „neformalna skrb ključna u pružanju dugotrajne skrbi jer neformalni pružatelji skrbi, uglavnom žene, tradicionalno obavljaju većinu poslova skrbi, često zbog toga što ne postoji dostupna i cjenovno pristupačna formalna dugotrajna skrb”.

3.5. S druge strane, mnoge osobe same odabiru pružanje ili primanje neformalne skrbi. Međutim, pružanje neformalne skrbi može negativno utjecati na fizičko i mentalno zdravlje i dobrobit pružatelja skrbi i predstavlja znatnu prepreku zapošljavanju, pogotovo za žene. To neposredno utječe na dohodak koji pružatelji u tom trenutku primaju, kao i na dohodak u starosti zbog manjih ostvarenih mirovinskih prava, što može biti još važnije za pružatelje skrbi koji se usto brinu i o djeci i roditeljima.

3.6. U europskoj strategiji za skrb ističe se da „pružanje skrbi uvelike utječe na neformalne pružatelje skrbi, koji se suočavaju i s negativnim učincima na sadašnje i buduće prihode i na mentalno zdravlje” i da „većinu poslova skrbi obavljaju žene, zbog čega one često prilagođavaju svoje profesionalne aktivnosti obvezama skrbi, a to uključuje prekide u karijeri, rad u nepunom radnom vremenu ili potpuno ili preuranjeno napuštanje tržišta rada. To je posebno zahtjevno za samohrane roditelje, među kojima su u velikoj većini žene. Neki se istodobno suočavaju s dvostrukim opterećenjem skrbi za djecu i druge uzdržavane članove obitelji. Godine 2019., prije pandemije, otprilike jedna trećina (32,6 %) žena u dobi od 25 do 49 godina izvan tržišta rada navela je da su obveze skrbi glavni razlog zašto ne traže zaposlenje, u usporedbi sa 7,6 % radno neaktivnih muškaraca.”

4. **Opće napomene**

Europska strategija za skrb:

4.1. predviđa da se svim dionicima u većoj mjeri omogući da razmjenjuju iskustva i uče jedni od drugih u okviru programâ uzajamnog učenja o svim dimenzijama skrbi;

4.2. poziva države članice da stvore uvjete koji će pružateljima skrbi, uključujući organizacije civilnog društva i dionike socijalne ekonomije, omogućiti da preuzmu aktivnu ulogu u osmišljavanju i pružanju visokokvalitetnih usluga skrbi i poboljšanju radnih uvjeta u tom sektoru i podupiru nastojanja lokalnih i regionalnih vlasti da ulažu u usluge skrbi;

([9]) Točka 3.2.

4.3. kao i Direktiva (EU) 2019/1158, ne bavi se izričito položajem neformalnih pružatelja skrbi koji nisu zaposleni ili su se odrekli zaposlenja radi obavljanja aktivnosti neformalne skrbi i ne predviđa mjere kojima bi im se pružala potpora.

EGSO:

4.4. napominje da između europske strategije za skrb, njezine provedbe i stvarnosti na terenu zaista postoji raskorak, u što su se uvjerile organizacije civilnog društva, zdravstveni djelatnici i osobe koje primaju pomoć, a primjećuje i razlike u primjeni Direktive (EU) 2019/1158 među državama članicama;

4.5. izražava žaljenje zbog kršenja prava, posebno financijskih prava i prava na informacije o dostupnim programima, i zbog toga što je pristup potpori složen i često povezan s prekomjernim i složenim birokratskim opterećenjima i nedostatkom informacija;

4.6. napominje da, želimo li unaprijediti provedbu odgovarajućih i održivih rješenja, trebamo riješiti pitanje socijalne zastupljenosti;

4.7. ponovno potvrđuje da treba produbiti znanje u tom području uz pomoć tekućih *ad hoc* studija i statističkih podataka. U tom bi pogledu moglo biti korisno surađivati s Eurofoundom ili čak sudjelovati u provedbi njegove buduće studije;

4.8. potiče socijalni dijalog na sektorskoj razini i razini poduzeća radi bolje organizacije rada kako bi neformalni pružatelji skrbi koji rade mogli bolje uskladiti svoju skrbničku ulogu i poslovni život. Nije na poslodavcu da financira pružanje skrbi, nego da ga olakša organiziranjem rada;

4.9. namjerava veći naglasak staviti na mogućnost pojedinaca da samostalno donose odluke o tome hoće li preuzeti ulogu neformalnog pružatelja skrbi, ali i na mogućnost primatelja skrbi da odaberu i prihvate svog neformalnog pružatelja skrbi. Treba naglasiti da je od ključne važnosti članovima obitelji osigurati slobodu odlučivanja o tome žele li ostati kod kuće kao njegovatelji ili ne;

4.10. smatra da istodobno s provedbom strategije za skrb treba izgraditi čvrste, cjenovno pristupačne i dostupne sustave socijalne i institucijske pomoći. Stoga su potrebna strukturna ulaganja u kvalitetne javne usluge kako bi se pružila potpora onima kojima je skrb potrebna, kao i članovima njihovih obitelji koji im je neformalno pružaju. EGSO napominje, na primjer, da su socijalni poslodavci, CEMR i EPSU u zajedničkoj deklaraciji ([10]) izrazili zadršku u vezi s mandatom Vijeća EU-a za pregovore o reviziji pravila gospodarskog upravljanja EU-a i naveli da se potencijalna nastojanja država članica da ulažu u socijalne usluge radi boljitka svojih građana ne smiju ometati pravilima EU-a o gospodarskom upravljanju. ([11]) EGSO je pozvao suzakonodavce da prije donošenja nove uredbe o metodologiji analize održivosti duga izvrše dodatne temeljite provjere kako bi se izbjegle neželjene automatske posljedice novih politika stroge štednje, posebno s obzirom na socijalni učinak mjera koje će se u konačnici uvesti ([12]);

4.11. naglašava da često nemogućnost redovitog i stalnog zaposlenja i profesionalnog napredovanja radnika i radnica koji su ujedno i neformalni pružatelji skrbi dovodi do nejednakosti, negativno utječe na kupovnu moć obitelji ovisnih o neformalnoj pomoći i uzrokuje materijalno i nematerijalno osiromašenje. To je iz gospodarskog aspekta opći gubitak jer podrazumijeva:

— gubitak kvalificirane radne snage (premalo zaposlenih u sektoru skrbi);

([10]) https://www.ccre.org/img/uploads/piecesjointe/filename/EU_Economic_Governance_review_EPSU_CEMR_Social_Employers_Joint_Statement.pdf.

([11]) Revizija gospodarskog upravljanja EU-a – Zajednička deklaracija Europske federacije sindikata javnih službi (EPSU), Vijeća europskih općina i regija (CEMR) i socijalnih poslodavaca.

([12]) Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Prijedlogu Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97, Prijedlogu Uredbe Vijeća o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1467/97 o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita i Prijedlogu Direktive Vijeća o izmjeni Direktive 2011/85/EU o zahtjevima za proračunske okvire država članica (SL C, C/2023/880, 8.12.2023.).

— gubitak sredstava uloženih u osposobljavanje zaposlenika koji zatim napuste radno mjesto (po vlastitom izboru ili zbog obaveze);

— gubitak povezan s udjelom plaćenih aktivnosti u sektorima skrbi i potpore osobama sa smanjenom autonomijom;

4.12. smatra da se treba zauzimati za to da svi imaju pravo na privremenu skrb. U posljednjih dvadeset godina formalni pružatelji skrbi imaju sve istaknutiju ulogu u socijalnim sustavima i potpora koja im se pruža mora postati politički prioritet. Dulji očekivani životni vijek, prelazak na kućnu njegu i uključiviji oblici potpore samo su neke od promjena s kojima se suočavaju milijuni ljudi u Europskoj uniji koji se svakodnevno brinu o drugima. Zadaća je politike i javnozdravstvenog sustava da u strategijama skrbi za najranjivije uspostave održivu ravnotežu između javne solidarnosti i potpore unutar obitelji;

4.13. smatra da u okviru europskih socijalnih politika građanima i građankama treba pružiti sveobuhvatnu potporu i podupirati i poticati reforme nacionalnih socijalnih politika.

5. **Osmišljavanje politika kojima se podupire neformalna skrb u obitelji**

5.1. EGSO poziva države članice da provedu Preporuku Vijeća o pristupu cjenovno pristupačnoj i visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi poduzimanjem odgovarajućih koraka za donošenje politika i mjera namijenjenih podupiranju položaja neformalnih pružatelja skrbi. Prima na znanje, nakon savjetovanja održanog u ožujku 2024., zahtjev europskih udruga pružatelja skrbi u obitelji da se proširi područje primjene europske strategije za skrb, kako bi se:

5.1.1. povećala formalna potpora osiguravanjem i proširenjem raspona usluga kojima se zadovoljavaju potrebe neformalnih pružatelja skrbi putem predloženog „europskog jamstva za skrb” ([13]), među ostalim jačanjem provedbe postojećih odredbi;

5.1.2. tim jamstvom omogućio trajni pristup uslugama skrbi i pomoglo smanjiti razlike u Europi i unutar država članica u pogledu dostupnosti i praktičnosti tih usluga;

5.1.3. olakšanjem kretanja i ulaska pružatelja skrbi i radnika iz trećih zemalja povećala dostupnost i pristupačnost usluga pružanja skrbi; EGSO predlaže da se uzmu u obzir svi zdravstveni radnici u Europi, bez obzira na njihov migracijski ili boravišni status;

5.1.4. donošenjem mjera u području osposobljavanja i usavršavanja formalnih i neformalnih pružatelja skrbi konsolidirala široka ponuda visokokvalitetnih usluga dugotrajne skrbi;

5.1.5. osiguralo pružanje (i neformalnih) usluga privremene skrbi i prihvata, prevencije i praćenja zdravlja, i to pogotovo u slučajevima dugotrajne skrbi, među ostalim radi suzbijanja sindroma izgaranja na poslu, psihičke i fizičke preopterećenosti i zlostavljanja;

5.1.6. zajamčila široka mreža hitnih službi koje bi se aktivirale u izvanrednim zdravstvenim situacijama ili hitnim situacijama povezanima sa skrbi;

5.1.7. građanima osiguralo pravo na samostalno donošenje odluke o preuzimanju uloge neformalnog pružatelja skrbi uklanjanjem materijalnih razloga koji uvjetuju njihovu odluku;

5.1.8. spriječio rizik od siromaštva i materijalne i nematerijalne oskudice, među ostalim posebnim novčanim transferima i financijskom potporom, pogotovo u situacijama pružanja dugotrajne skrbi i odricanja od plaćenog posla ili njegovog gubitka;

([13]) SL C 140, 21.4.2023., str. 39. i SL C 486, 21.12.2022., str. 37.

5.1.9. poduzele mjere za održavanje razine i nadoknadu gubitka obiteljskog i osobnog dohotka u usporedbi s drugim sustavima socijalnog osiguranja i skrbi;

5.1.10. predvidjele mjere i podrška kako bi se osobama koje su zbog pružanja neformalne skrbi napustile svoje radno mjesto omogućio povratak u svijet plaćenog rada i radilo na daljnjem razvoju karijera, ponovnom zapošljavanju i održavanju veza sa svijetom rada;

5.1.11. suzbila rodna neravnopravnost među zaposlenim neformalnim pružateljima skrbi, među ostalim jačanjem i proširenjem provedbe Direktive (EU) 2019/1158;

5.1.12. poticanjem usluga skrbi i zdravstvenih usluga u kući spriječio rizik od segregacije i izolacije, ali i omogućilo praćenje situacija u kojima postoji rizik od sindroma izgaranja na poslu ili zlostavljanja;

5.1.13. neformalna skrb pratila kao pojava na europskoj razini i ocijenili rezultati mjera uvedenih u okviru mehanizama ispitivanja i praćenja strategije za skrb;

5.1.14. podupiralo troškovno učinkovito uvođenje tehnologije za skrb na daljinu, komunikacijskih tehnologija i tehnologija za pomoć u kući, uz zadržavanje mogućnosti da pomoć pružaju ljudi;

5.1.15. u obilježavanje Međunarodnog dana skrbi uključili i pružatelji skrbi u obitelji kako bi bili priznati u europskom sustavu skrbi.

Bruxelles, 10. srpnja 2024

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Oliver RÖPKE